

II

(Muut kuin lainsäätämismenettelyssä hyväksyttävät säädökset)

PÄÄTÖKSET

KOMISSION TÄYTÄNTÖÖNPANOPÄÄTÖS (EU) 2018/1192,

annettu 11 päivänä heinäkuuta 2018,

Kreikkaa koskevan tiukennetun valvonnan käyttöönotosta

(tiedoksiannettu numerolla C(2018) 4495)

(Ainoastaan kreikankielinen teksti on todistusvoimainen)

EUROOPAN KOMISSIO, joka

ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen,

ottaa huomioon rahoitusvakautensa osalta vakavissa vaikeuksissa olevien tai vakavien vaikeuksien uhasta kärsivien euroalueen jäsenvaltioiden talouden ja julkisen talouden valvonnan tiukentamisesta 21 päivänä toukokuuta 2013 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 472/2013 ⁽¹⁾ ja erityisesti sen 2 artiklan 1 kohdan,

sekä katsoo seuraavaa:

- (1) Kreikka on saanut vuodesta 2010 lähtien rahoitustukea euroalueen jäsenvaltioilta. Erityisesti Kreikka sai ensimmäisen makrotalouden sopeutusohjelman tueksi toukokuun 2010 ja joulukuun 2011 välisenä aikana komission hallinnoiman Kreikan lainajärjestelyn puitteissa 52 900 miljoonaa euroa kahdenvälisinä lainoina euroalueen jäsenvaltioilta, joiden rahayksikkö on euro. Kreikka sai toisen makrotalouden sopeutusohjelman tueksi maaliskuun 2012 ja helmikuun 2015 välisenä aikana Euroopan rahoitusvakausvälineestä lainoja 130 900 miljoonaa euroa ⁽²⁾. Elokuun 2015 ja kesäkuun 2018 välisenä aikana Kreikka sai vielä 59 900 miljoonaa euroa ⁽³⁾ lainoja Euroopan vakausmekanismista. Kreikan velat euroalueen jäsenvaltioille, Euroopan rahoitusvakausvälineelle ja Euroopan vakausmekanismille ovat yhteensä 243 700 miljoonaa euroa. Lisäksi Kreikka sai ensimmäisen ja toisen talouden sopeutusohjelman tueksi Kansainväliseltä valuuttarahastolta rahoitustukea, jonka määrä oli 32 100 miljoonaa euroa.
- (2) Euroopan vakausmekanismin mukaisen rahoitusavun voimassaolo päättyy 20 päivänä elokuuta 2018.
- (3) Euroopan vakausmekanismin puitteissa myönnettävää rahoitustukea koskevat toimintapoliittiset ehdot vahvistettiin neuvoston täytäntöönpanopäätöksessä (EU) 2016/544 ⁽⁴⁾, jota muutettiin myöhemmin neuvoston täytäntöönpanopäätöksellä (EU) 2017/1226 ⁽⁵⁾. Ehdot esitettiin tarkemmin Euroopan vakausmekanismin erityisiä talouspoliittisia ehtoja koskevassa yhteisymmärryspöytäkirjassa, jäljempänä 'yhteisymmärryspöytäkirja', jonka Euroopan vakausmekanismin puolesta toimiva komissio ja Kreikka allekirjoittivat 19 päivänä elokuuta 2015, ja siihen myöhemmin tehdyissä neljässä muutoksessa.
- (4) Kreikka on osana Euroopan vakausmekanismin mukaista rahoitustukea toteuttanut useita uudistuksia, jotka kattavat monia eri politiikan aloja: i) julkisen talouden kestävyys; ii) rahoitusvakaus; iii) kilpailukykyä ja kasvua edistävät rakenneuudistukset; ja iv) julkishallinto. Keskeisiä institutionaalisia ja rakenneuudistuksia olisi jatkettava

⁽¹⁾ EUVL L 140, 27.5.2013, s. 1.

⁽²⁾ Ilman Euroopan rahoitusvakausvälineen joukkovelkakirjoja, joiden arvo oli 10 900 miljoonaa euroa ja jotka siirrettiin Kreikan rahoitusvakausvälineelle maaliskuussa 2012 ja palautettiin Euroopan rahoitusvakausvälineelle helmikuussa 2015.

⁽³⁾ Ilman pankkien pääomapolin vahvistamiseen myönnettyjä 2 000 miljoonan euron lainoja, jotka maksettiin takaisin helmikuussa 2017.

⁽⁴⁾ Neuvoston täytäntöönpanopäätös (EU) 2016/544, annettu 15 päivänä helmikuuta 2016, Kreikan makrotalouden sopeutusohjelman hyväksymisestä (2015/1411) (EUVL L 91, 7.4.2016, s. 27).

⁽⁵⁾ Neuvoston täytäntöönpanopäätös (EU) 2017/1226, annettu 30 päivänä kesäkuuta 2017, Kreikan makrotalouden sopeutusohjelman hyväksymisestä annetun täytäntöönpanopäätöksen (EU) 2016/544 muuttamisesta (2015/1411) (EUVL L 174, 7.7.2017, s. 22).

ohjelman puitteissa toteutettujen lukuisien toimien pohjalta keskipitkällä aikavälillä, jotta varmistetaan uudistusten päätökseen saattaminen ja täysimääräinen tehokkuus.

- (5) Kreikan hallituksen toteuttamien toimien ansiosta julkisen talouden ja ulkoisten virtojen epätasapainot on suurelta osin korjattu. Julkisen talouden rahoitusasema oli positiivinen vuosina 2016 ja 2017, ja Kreikka on saavuttamassa 3,5 prosentin perusylijäämätavoitteen suhteessa bruttokansantuotteeseen (BKT) vuonna 2018 ja keskipitkällä aikavälillä. Ulkoinen nettoluotonanto kääntyi positiiviseksi vuonna 2015 ja on sen jälkeen ollut vain satunnaisesti hieman alijäämäinen. Talous on alkanut elpyä: kasvu oli 1,4 prosenttia vuonna 2017, ja työttömyys on laskusuunnassa. Kreikka on parantanut asemaansa tärkeimpien maakohtaisten vertailukelpoisten suorituskykyindikaattorien rakenteellisilla osatekijöillä mitattuna.
- (6) Uudistuksista huolimatta Kreikalla on edelleen jäljellä huomattavasti epätasapainoja ja haavoittuvuustekijöitä. Kreikalla on varsinkin seuraavat ongelmat, jotka mainitaan myös varoituskonkreettisia koskevassa komission vuoden 2018 kertomuksessa (laadittu Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1176/2011⁽¹⁾ 3 ja 4 artiklan mukaisesti): Julkinen velka oli suurimmillaan 180,8 prosenttia suhteessa BKT:hen vuoden 2016 lopussa. Vuoden 2017 lopussa julkinen velka oli edelleen 178,6 prosenttia suhteessa BKT:hen, mikä oli koko unionin suurin velkaosuus. Myös ulkomainen nettovarallisuusasema oli vuonna 2016 edelleen hyvin suuri eli lähes – 140 prosenttia suhteessa BKT:hen. Vaikka vaihtotase on lähellä tasapainoa, se ei edelleenkään riitä tukemaan suuren ulkomaisen nettovarallisuusaseman supistamista maltilliselle tasolle tyydyttävällä vauhdilla. Vaikka työttömyysaste on laskenut vuoden 2013 korkeimmalta tasoltaan (27,9 %), se oli maaliskuussa 2018 vielä 20,1 prosenttia. Myös pitkäaikaistyöttömyyttä (15,3 % vuoden 2017 lopussa) ja nuorisotyöttömyyttä (43,8 % maaliskuussa 2018) on edelleen hyvin paljon. Liiketoimintaympäristöä on parannettava edelleen huomattavasti, sillä Kreikka on yhä kaukana parhaiten suoriutuvista maista useilla tärkeimpien maakohtaisten vertailukelpoisten suorituskykyindikaattorien rakenteellisten osatekijöiden aloilla (esim. sopimusten täytäntöönpano, omaisuuden rekisteröinti, maksukyvyttömyys jne.).
- (7) Kreikan pankkiala on riittävästi pääomitetty, mutta siihen kohdistuu edelleen haasteita, jotka liittyvät alhaiseen kannattavuuteen ja järjestämättömien saamisten suureen määrään. Lisäksi pankkialalla on edelleen vahvat kytkökset valtion. Järjestämättömien vastuiden määrä oli maaliskuun 2018 lopussa edelleen peräti 92,4 miljardia euroa eli 48,5 prosenttia taseeseen sisältyvien vastuiden kokonaismäärästä. Kreikka on antanut keskeiset Euroopan vakausmekanismin mukaiseen rahoitusapuun liittyvät säädökset, joiden tarkoituksena on edistää pankkien taseiden puhdistamista. Tarvitaan kuitenkin lisää toimia, jotta järjestämättömien saamisten osuus saadaan kestävälle tasolle ja rahoituslaitokset kykenevät hoitamaan rahoituksenvälitys- ja riskinhallintatehtävänsä jatkuvasti. Lisäksi on laadittu pääomaliikkeiden rajoitusten lieventämiseen tähtäävä etenemissuunnitelma, jonka tarkoituksena on palauttaa tallettajien luottamus. Vaikka pääomaliikkeiden rajoituksia on lievennetty jonkin verran, tarvitaan lisää toimenpiteitä sovittujen vertailuarvojen pohjalta.
- (8) Kreikka ei ole vuoden 2010 jälkeen saanut lainaa rahoitusmarkkinoilta. Heinäkuusta 2017 alkaen se on kuitenkin alkanut päästä takaisin rahoitusmarkkinoille laskemalla liikkeeseen valtion joukkovelkakirjoja. Rahoitusmarkkinoiden volatiliiteetin keskellä Kreikan joukkovelkakirjojen tuotot pysyvät kuitenkin muita euroalueen jäsenvaltioita korkeammalla, ja Kreikan lainanoton ehdot ovat edelleen epävakaita ulkoisista taloudellisista riskeistä johtuen. Tämän vuoksi tarvitaan lisätoimia, jotta valtiolla olisi jatkuva ja vakaa pääsy rahoitusmarkkinoille.
- (9) Edellä esitetyn perusteella komissio katsoo, että Kreikan rahoitusvakauteen liittyy yhä riskejä, joilla voi toteutuessaan olla haitallisia heijastusvaikutuksia muihin euroalueen jäsenvaltioihin. Heijastusvaikutukset saattavat myös ilmetä välillisesti eli näkyä sijoittajien luottamuksen heikkenemisenä ja siten pankeille ja valtioille muissa euroalueen jäsenvaltioissa aiheutuvien jälleerahoituskustannusten kasvuna.
- (10) Euroryhmä pääsi 22 päivänä kesäkuuta 2018 poliittiseen yhteisymmärrykseen lisätoimenpiteiden toteuttamisesta velkakestävyuden varmistamiseksi. Kreikan julkisen talouden velka on edelleen suuri: vuoden 2017 lopussa 178,6 prosenttia suhteessa BKT:hen. Kreikka on jo saanut eurooppalaisilta kumppaneilta runsaasti rahoitustukea edullisin ehdoin. Lisäksi velan saattamiseksi kestävämmälle pohjalle toteutettiin useita toimenpiteitä vuonna 2012 ja jälleen vuonna 2017 Euroopan vakausmekanismin avulla. Komission kesäkuussa 2018 yhdessä Euroopan keskuspankin kanssa ja yhteistyössä Euroopan vakausmekanismin kanssa laatimassa velkakestävyysanalyysissa todettiin, että ilman lisätoimenpiteitä velkakestävyysasteen kohdistui merkittäviä riskejä, sillä Kreikan bruttorahoitustarpeiden odotettiin ylittävän 20 prosenttia suhteessa BKT:hen pitkällä aikavälillä. Euroryhmä on vahvistanut tämän lukeman viitearvoksi, jonka perusteella voidaan arvioida julkisen velan kestävyysasteen kohdistuvia riskejä. Euroryhmän 22 päivänä kesäkuuta 2018 tämän perusteella hyväksymiin toimenpiteisiin sisältyvät muun muassa painotettujen keskimääräisten erääntymisaikojen pidentäminen 10 vuodella, korkojen ja lyhennysten lykkääminen vielä 10 vuodella sekä muiden velkatoimenpiteiden toteuttaminen. Kun otetaan huomioon 15 000 miljoonan euron takaisinmaksuerä, jonka ansiosta käteispuskurin ennustetaan kattavan julkisen velan rahoitustarpeet noin

⁽¹⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 1176/2011, annettu 16 päivänä marraskuuta 2011, makrotalouden epätasapainon ennalta ehkäisemisestä ja korjaamisesta (EUVL L 306, 23.11.2011, s. 25).

22 kuukauden ajan ohjelman päättymisen jälkeen, nämä toimenpiteet riittävät komission perusoletusten mukaan varmistamaan velkakestävyuden sekä bruttorahoitustarpeiden pysymisen alle 20 prosentissa suhteessa BKT:hen vuoteen 2060 saakka. Epäsuotuisassa skenaariossa euroryhmän hyväksymillä keskipitkän aikavälin toimenpiteillä edistettäisiin velkakestävyuden parantamista jonkin aikaa ja varmistettaisiin, että bruttorahoitustarpeet eivät ylitä sovittuja kynnyksarvoja ennen vuotta 2036. Euroryhmä päätti tarkistaa Euroopan rahoitusvakausvälineen lyhennysvapaan ajan päättyessä vuonna 2032, tarvitaanko lisää velkatoimenpiteitä, jotta voidaan varmistaa bruttorahoitustarpeita koskevien sovittujen tavoitteiden noudattaminen, edellyttäen, että Euroopan unionin julkisen talouden kehystä noudatetaan. Euroryhmä päätti myös tarvittaessa toteuttaa asianmukaisia toimia.

- (11) Kreikan on keskipitkällä aikavälillä kuitenkin jatkettava toimenpiteitä, joilla pyritään puuttumaan vaikeuksien todellisiin tai mahdollisiin syihin, ja pantava täytäntöön rakenneuudistuksia, joilla tuetaan vankkaa ja kestävää talouden elpymistä, ottaen huomioon useiden tekijöiden pitkäaikaiset vaikutukset. Näihin sisältyvät vakava ja pitkittynyt laskusuhdanne kriisin aikana, Kreikan velkataakan suuruus, sen rahoitusalaan liittyvät haavoittuvuustekijät, rahoitusalan ja Kreikan julkisen talouden väliset edelleen suhteellisen vahvat kytkökset, jotka perustuvat muun muassa valtion omistuksiin, riski näillä aloilla esiintyvien vakavien jännitteiden leviämisestä euroalueen muihin jäsenvaltioihin sekä euroalueen muiden jäsenvaltioiden altistuminen Kreikan valtiovelkariskille.
- (12) Tätä varten Kreikka on euroryhmässä sitoutunut jatkamaan ja saattamaan päätökseen kaikki keskeiset uudistukset, jotka on hyväksytty osana Euroopan vakausmekanismin mukaista rahoitustukea, ja varmistamaan, että rahoitustukiohjelmassa hyväksytyjen tärkeiden uudistusten tavoitteet saavutetaan.
- (13) Kreikka on myös sitoutunut toteuttamaan erityisiä toimenpiteitä seuraavilla aloilla: finanssipolitiikka ja julkisen talouden rakenne, sosiaalipalvelut, rahoitusvakaus, työ- ja tuotemarkkinat, yksityistäminen ja julkishallinto. Nämä erityistoimet, jotka esitetään euroryhmän 22 päivänä kesäkuuta 2018 antaman lausunnon liitteenä, auttavat osaltaan poistamaan taloudellisten vaikeuksien mahdollisia aiheuttajia.
- (14) Jotta voidaan poistaa jäljellä olevat riskit ja valvoa tämän tavoitteen toteuttamiseksi annettujen sitoumusten noudattamista, vaikuttaa tarpeelliselta ja asianmukaiselta soveltaa Kreikkaan tiukennettua valvontaa asetuksen (EU) N:o 472/2013 2 artiklan 1 kohdan mukaisesti.
- (15) Kreikkaa on kuultu asiasta virallisesti, myös 4 päivänä heinäkuuta 2018 lähetetyn virallisen kirjeen välityksellä, ja sille on annettu mahdollisuus esittää näkemyksensä komission arvioinnista. Kreikka yhtyi 6 päivänä heinäkuuta 2018 antamassaan vastauksessa komission arvioon maan taloudellisista haasteista, jotka ovat perusteena tiukennetun valvonnan käyttöönotolle.
- (16) Kreikka saa jatkossakin rahoitustukea (Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2017/825⁽¹⁾ mukaisesti) rakenneuudistusten tukiohjelmasta uudistusten suunnittelua ja täytäntöönpanoa varten, mukaan lukien keskeisten uudistusten jatkaminen ja loppuun saattaminen noudattaen tiukennetun valvonnan puitteissa seurattavia toimintapoliittisia sitoumuksia.
- (17) Komissio aikoo tehdä tiiviisti yhteistyötä Euroopan vakausmekanismin kanssa sen varhaisvaroitussjärjestelmän puitteissa tiukennetun valvonnan toteuttamiseksi,

ON HYVÄKSYNYT TÄMÄN PÄÄTÖKSEN:

1 artikla

Kreikkaan sovelletaan asetuksen (EU) N:o 472/2013 2 artiklan 1 kohdan mukaista tiukennettua valvontaa kuuden kuukauden ajan alkaen 21 päivästä elokuuta 2018.

⁽¹⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukset (EU) 2017/825, annettu 17 päivänä toukokuuta 2017, rakenneuudistusten tukiohjelman perustamisesta kaudeksi 2017–2020 ja asetusten (EU) N:o 1303/2013 ja (EU) N:o 1305/2013 muuttamisesta (EUVL L 129, 19.5.2017, s. 1).

2 artikla

Tämä päätös on osoitettu Helleenien tasavallalle.

Tehty Brysselissä 11 päivänä heinäkuuta 2018.

Komission puolesta
Pierre MOSCOVICI
Komission jäsen
